

Joop en Mads Wittermans houden elkaar een spiegel voor. Foto: Bart Lindenhovius

Het leven acteert zichzelf voorbij in ‘Vader en zoon’

Recensie

Wiggele Wouda

Wanneer hebben wij voor het laatst naast elkaar gelopen?”, vraagt Mads Wittermans aan zijn vader Joop in *Vader en zoon*. Er volgt dan een moment van stilte. Ze kijken elkaar aan.

Als Mads hem dan vervolgens geïrriteerd wijst op zijn bewogen zwijgen, raakt hij de kern van de voorstelling *Vader en zoon*. Want als ze elkaar niets meer te melden hebben, ondanks hun natuurlijke verhouding, dan is er heel wat aan de hand.

Nou, zwijgen doen vader en zoon in dit gelijknamige toneelstuk allerminst. De spiegel die de zoon zijn vader voorhoudt (en vice versa), laat een schaduw zien van onbegrip, pijn, verdriet en zo nu en dan een vleugje sentiment met een begripvolle lach. Daarover wordt gepraat, gezeurd, gebakkeleid. Op niet mis te verstane wijze. En dan blijkt er toch heel wat aan de hand te zijn en verwordt de spiegel tot een dialoog als klankbord van verloren eigenwaarde, verloren idealen.

Tweede stuk

Ruim 23 jaar geleden speelden Joop en Mads Wittermans dit toneelstuk ook al, maar toen met teksten van deels andere auteurs dan die van nu, en onder regie van een andere regisseur. Mathijs Rümke was destijds regisseur maar is in 2015 helaas veel te vroeg overleden,

zoals Mads terecht vermeldt. Maar het gegeven van vader en zoon met aangehechte relationele problemen en vragen, blijkt nu terug te keren in hernieuwde vorm, waar het stof zo vanaf is gegleden.

En wat moet het toch heerlijk zijn dat je met je vader, of dat je met je zoon op het toneel kan staan, want dat komt niet zoveel voor. (Bij mijn weten deden dat ooit ook Luc en zijn zoon Joris Lutz dat.) Het boeiende is dan hoe werkelijkheid en fictie in elkaar vervlochten

Wat moet het toch heerlijk zijn dat je met je vader, of dat je met je zoon op het toneel kan staan

raken met de kijker als waarnemer die voortdurend zit te scannen wat waar en wat waarachtig is.

Dat gebeurt natuurlijk aan de lopende band. Zeker met thema's die generaties overstijgen, want de zoon wordt uiteindelijk vader en ziet over zijn schouders de bliken van zijn eigen vader waarin hij is veranderd en ook nog gaat veranderen. De veertiger Mads staat voor

een emotioneel kruispunt en kampt met problemen („shitproblemen”) die zijn vader gemakshalve typeert als hechtingsproblemen omdat hij zichzelf er allang stilletjes in heeft herkend.

De post-activistische en romantische vader die weinig op heeft met gezag, geloof, gevoel en geconstrueerd geluk, moet uiteindelijk toch in zijn zoon zijn meerdere ervaren als het om werkelijke kwetsbaarheid gaat, maar ook als het om vergankelijkheid gaat. Want dat zijn ze beiden zich bewust: het leven kent z'n hoogte- en dieptepunten die tezamen het ritme bepalen waarop je je leven vorm moet geven. Hoe vilein, impertinent of stompzinnig de levensvragen ook zijn. Het theater, met een kamer als decor, is daarvoor het meest geschikte platform omdat de bedrieglijke schijn de werkelijkheid kan verbloemen. En andersom.

Joop en Mads zijn niet bepaald karakterspelers, maar ze overtuigen. Ze tonen met verve waartoe het leven hen tot nu toe heeft gebracht. Soms met een knipoog, soms met een echo van verlangen, dan weer vol zelfspot.

Mooi om te zien hoe de twee acteurs aan het einde van de voorstelling in elkaars armen dansen en zo elkaar in evenwicht houden in wie ze werkelijk zijn.

▶ *Vader en zoon* door Theater Wittermans Producties, theater Tryater, 80 bezoekers. Deze voorstelling is nog tot en met december in Fryslân te zien. Zie voor speeldata www.theaterproductieswittermans.nl